

stolp v Parizu, ki je 300 m visok. Zanimivo je, da smo dosegli z zrakoplovom isto višino, kakršno globino je bilo možno določiti v najglobljih morjih. L. 1912. so določili najgloblji kraj morja z 9780 m. Potapljači pa se morejo spustiti samo 75 m globoko. Kdo ve, kaj krijejo še one globine, ki ne more človek do njih?

Višina morskih valov. Stara resnica je, da višino valov vedno precenjujemo. To pa zato, ker jih gledamo od strani. Največji so tam, kjer so viharji dolgotrajni in piha veter vedno v eno smer, n. pr. ob rtiču Horn v Južni Ameriki. Angleški učenjak Korniš je določil sledečo višino: pri močnem vetru postanejo valovi visoki $4\frac{1}{2}$ m, pri slabem viharju $5\frac{1}{2}$, srednjem viharju $6\frac{1}{2}$, močnem viharju $7\frac{1}{2}$, silnem viharju $9\frac{1}{2}$, pri orkanu pa $11\frac{1}{2}$. To je pa vendar že hiša. Neki drug učenjak je dobil nekoliko manjše številke, povprečno 6 metrov.

Železo, baker, zlato. Severoameriške države silijo vedno bolj na dan. Vsaka stvar ima tam velikanski obseg in napredek. L. 1913. so nakopali nad 31 milijonov ton surovega železa, l. 1916. pa skoro 40 milijonov. Tona je 1000 kg. Ni še dolgo, ko so pobirali baker. Kje ga je največ? Leta 1914. so dobili okoli milijon ton, a več kot pol milijona samo v Severoameriških državah, celih 56 odstotkov. Daleč zadaj so Japonska, Španška, Čile, Mehika, Avstralija, Kanada, Rusija in Nemčija. O bakru v bivši Avstriji pa skoro ni vredno govoriti: letno ga dobijo komaj 1000 ton, to se pravi eno tisočinko vsega bakra na svetu. —

Zlata so pa dobili leta 1916. za 2 milijardi in 300 milijonov kron. Skoro polovico je dala Južna Afrika, slabo desetino Avstralija itd. Če upoštevamo, čigave so dežele, v katerih je največ zlata, vidimo, da so ga dale angleške kolonije skoro dve tretjini, Zedinjene države eno petino, Rusija 6 odstotkov in Mehika skoro tri. Sedaj spravijo na leto za 6000 odstotkov več zlata skupaj kakor pred sto leti. V splošnem so dale Zedinjene države in Avstralija dosedaj več zlata kakor pa Južna Afrika, kajti tam so ga začeli pridobivati že leta 1847. in 1851., v Južni Afriki pa šele leta 1884.

630

Slovstvo.

Družba sv. Mohorja je izdala za leto 1922. naslednje tri knjige:

1. **Koledar za leto 1922.** V njem je poleg navadne koledarske vsebine in zanimivega razgleda po svetu Ks. Meškova črtica »Sv. Frančišek in gobavec« ter Iv. Cankarjeva sličica »Hoja v šolo«.

2. **V boj za srečno in veselo krščansko življenje.** Knjiga, polna koristnih nauk za naše družine. Spisal jo je prevzvišeni gospod knezoškoč ljubljanski.

3. **Slovenskih večernic 74. zvezek** z dr. Fr. Detelovo zgodovinsko povestjo »Takšni so!« in dramo v treh dejanjih »Begunka«.

Letnina za prih. leto znaša K 25.—. Obljublja nam Družba četrto knjigo »Mladim srcem« III. zvezek, ki jo je za našo mladež napisal naš pridni sotrudnik Ksaver Meško.

J. E. B.:

Naloga.

Erzelj, Idrija, Kamnik, Ljubljana, Nanos, Otoče, Sava, Stražišče, Vipava; Eravec, Slomšek, Trdina, Vodnik; Ig, Tolmin; Ipavec, Stanič; Ajdovec, Apače, Kranj, Nomenj, Rogatec, Solčava.

Če tale imena slovenskih krajev, pesnikov, pisateljev in skladateljev prav urediš, ti začetne črke povedo začetek znane slovenske pesmi.

P a z i n a k l j u č! 1. beseda: kraji, 2. beseda: pesniki in pisatelji, 3. beseda: kraji, 4. beseda: pesniki in skladatelji, 5. beseda: kraji.